

Адаптивне середовище інформаційно-аналітичного супроводу цифрової трансформації освіти, педагогіки і психології (досвід ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського)

РОСТОКА Марина

кандидат педагогічних наук, старший дослідник, завідувач відділу наукового інформаційно-аналітичного супроводу освіти Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського НАПН України, м. Київ, Україна

Adaptive Environment of Information and Analytical Support for the Digital Transformation of Education, Pedagogy and Psychology (Experience of the V. Sukhomlynskyi State Scientific and Educational Library of Ukraine)

Marina ROSTOKA

Ph.D in Education (Pedagogy), Senior Researcher, Head of the Department of Scientific Information and Analytical Support of Education of the V. Sukhomlynskyi State Scientific and Educational Library of Ukraine NAES of Ukraine, Kyiv, Ukraine

ORCID ID: [0000-0002-1891-5482](https://orcid.org/0000-0002-1891-5482)
marilvross@gmail.com

Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського (далі – Бібліотека, ДНПБ) є науково-методичним центром мережі освітянських бібліотек МОН України та НАПН України. Зокрема одним із пріоритетних напрямів є науковий інформаційно-аналітичний супровід освіти, педагогіки і психології на засадах адаптивного управління цим процесом [8]. Інформаційно-аналітичний супровід освіти як сферу наукової діяльності ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського розглянуто у науковій праці, яку представлено в електронному науковому фаховому виданні «Адаптивне управління: теорія і практика» [1]. Нині адаптивне середовище інформаційно-аналітичного супроводу цифрової трансформації освіти, педагогіки і психології у ДНПБ знаходиться у стані динамічного розвитку.

Основною структурною одиницею ДНПБ у зазначеному контексті є Відділ наукового інформаційно-аналітичного супроводу освіти (далі – Відділ, ВІАСО), головним пріоритетом якого визначено організацію і проведення фундаментальних і прикладних наукових досліджень (далі – НД) відповідно до основних наукових напрямів досліджень із педагогічних наук в Україні, затверджених НАПН України з питань галузевого бібліотекознавства, бібліографознавства, книгознавства й інформаційної діяльності відповідно до вимог нормативних актів Кабінету Міністрів

України щодо формування й виконання замовлень на проведення НД за рахунок коштів державного бюджету. Метою діяльності Відділу є формування та упровадження системи наукового інформаційно-аналітичного супроводу освіти, педагогіки і психології України в умовах світової глобалізації, цифровізації та євроінтеграційних процесів [4].

На вирішення основних завдань Відділ виконує прикладне НД на тему «Інформаційно-аналітичний супровід цифрової трансформації освіти і педагогіки: вітчизняний і зарубіжний досвід» (2023–2025, 0123U100476) [9]. У 2023 році відбувся констатувальний етап НД, в процесі якого було:

- здійснено інформаційно-аналітичний супровід цифрової трансформації освіти, педагогіки і психології на засадах вивчення українського і зарубіжного досвіду та розроблено програму трансдисциплінарного НД;
- досліджено і визначено основну частину джерельної та історіографічної бази з НД, а також здійснено добір, аналіз та систематизацію первинних повнотекстових джерел, які становлять предметне поле дослідження цифрової трансформації освіти, педагогіки і психології шляхом контент-аналізу репозитарію Електронної бібліотеки НАПН України, бази даних «Google Scholar», баз Scopus, WoS та ін.);

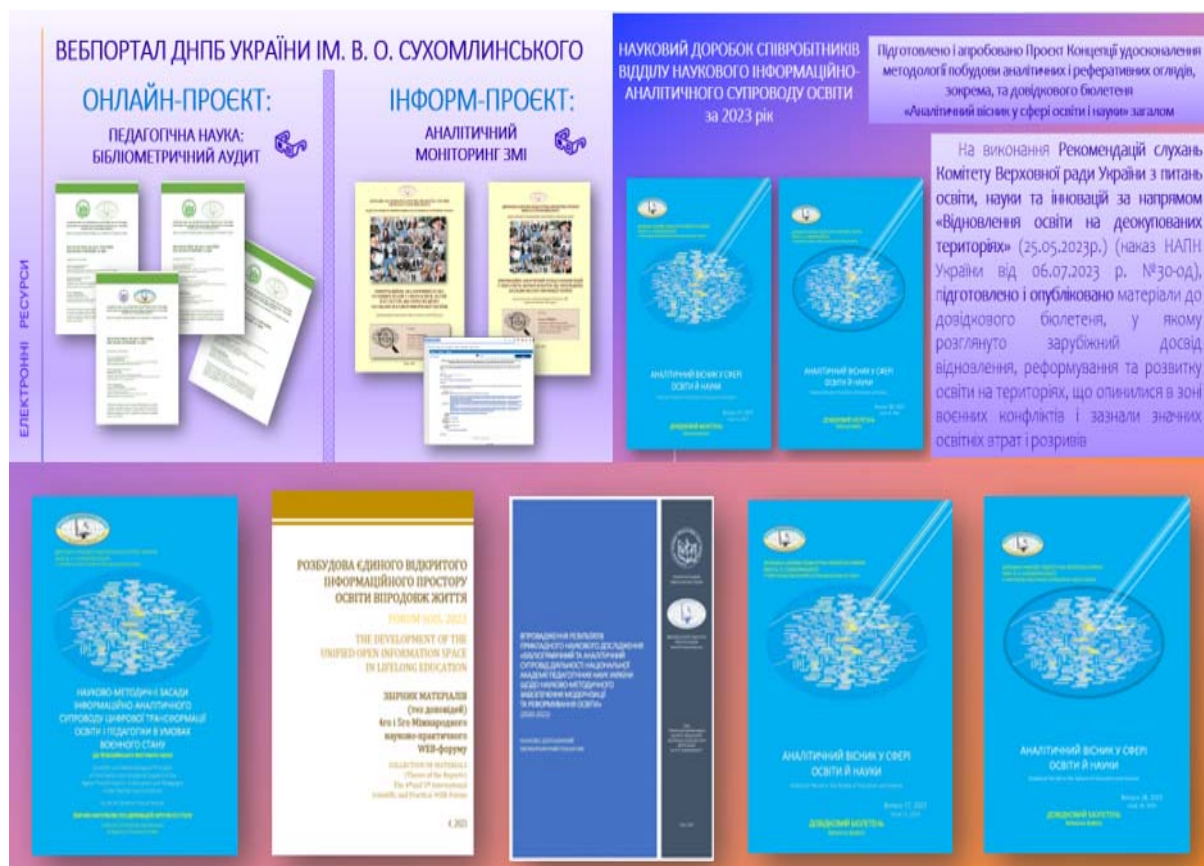

Рис. 1 Прикладні наукові результати ВНІАСО за 2023 рік

- проаналізовано ЗМІ з питань цифровізації та цифрової трансформації сфери освіти та удосконалено формат подання даних інформаційного моніторингу (Т. Годецька) [6], проведено бібліометричний і наукометричний моніторинг публікаційної активності українських дослідників, а також удосконалено формат подання бібліометричного аудиту педагогічної науки (Т. Симоненко) [7] (див. рис. 1);

- визначено стан поповнення електронного освітнього ресурсу «Віртуальний читальний зал освітянина ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського» інформаційною та науково-методичною продукцією з проблематики цифрової трансформації освіти, педагогіки і психології в умовах воєнного стану, ведеться системне оновлення його рубрик [5] (рис. 2);

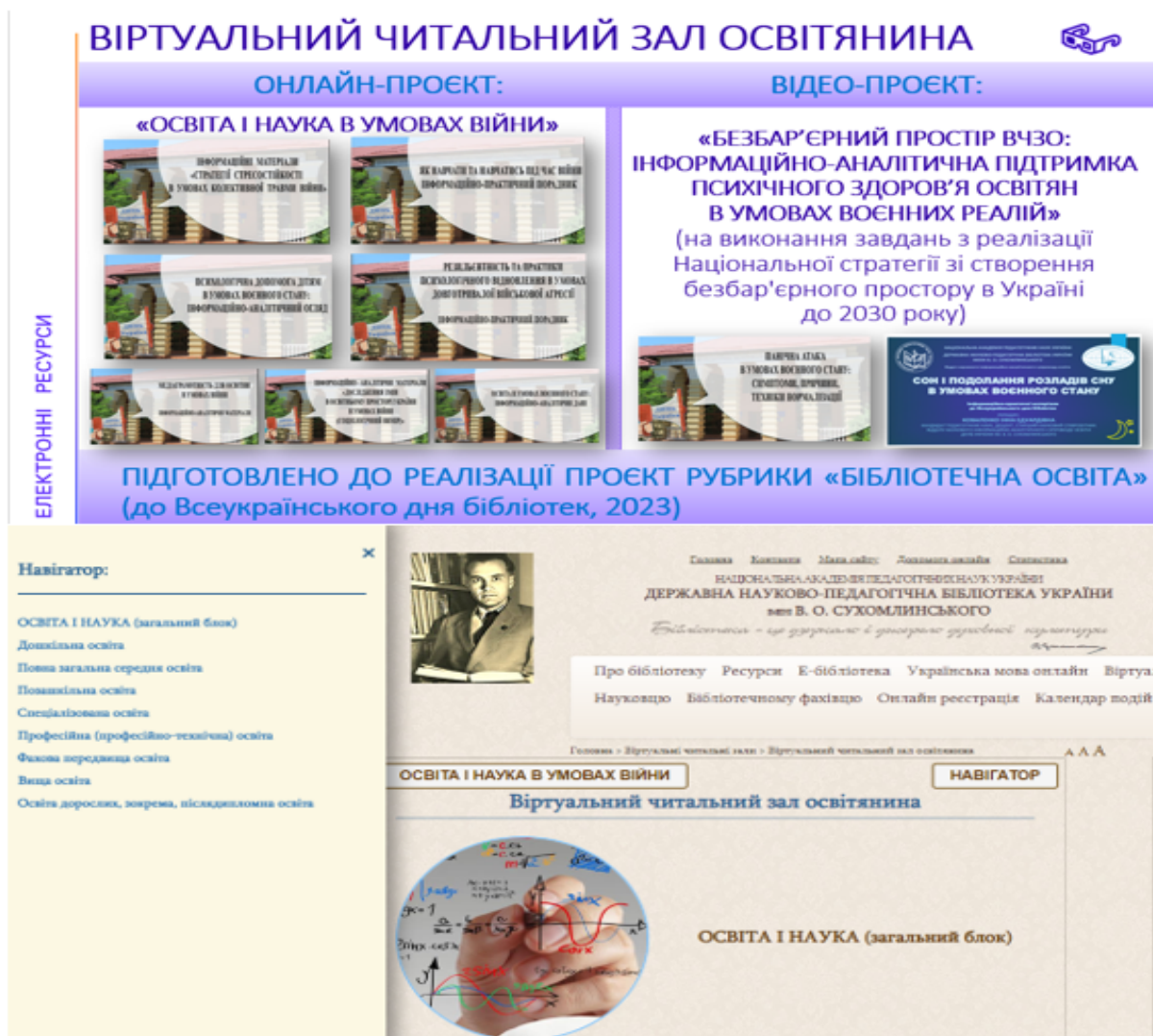

Рис. 2 Віртуальний читальний зал освітянина ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського

- розроблено проєкт концепції удосконалення методології побудови аналітичних і реферативних оглядів у довідковому бюлетені «Аналітичний вісник у сфері освіти і науки» [2; 3] та представлено у довідковій продукції науково-методичний доробок з питань цифрової трансформації освіти, педагогіки і психології, у тому числі й в умовах воєнного стану (рис. 1; 2);
- упроваджено проміжні результати НД через публікацію статей із проблем дослідження, взято участь з апробаційними виступами на масових заходах різних рівнів, зокрема на міжнародному науковому форумі «Адаптивні процеси в освіті» (<https://lib.iitta.gov.ua/734493/>; <https://lib.iitta.gov.ua/730339/>);
- триває вивчення науково-методичних засад інформаційно-аналітичного супроводу цифрової трансформації освіти, педагогіки і психології, у тому числі й в умовах воєнного періоду, на основі контент-аналізу відповідної наукової літератури, що відображає розвиток цього напрямку (основними акцентами у визначенні засад є – відкритість та вагомість пропонованих джерел у науці й освіті, а також повнота, достовірність, корисність аналітичної інформації та її релевантність до часу, рівень цифровізації забезпечення інформаційно-аналітичного супроводу цифрової трансформації освіти, педагогіки і психології).

На підставі отриманих Відділом висновків констатувального етапу НД «Інформаційно-аналітичний супровід цифрової трансформації освіти і педагогіки: вітчизняний і зарубіжний досвід», які дали змогу актуалізувати адаптивний перехід до наступного, аналітико-синтетичного, етапу НД (науковий керівник – М. Ростока), ініційовано та розпочато у 2024 році теоретико-аналітичний етап нового НД «Інформаційно-аналітичний супровід психологічної науки у воєнний і повоєнний періоди» (2024-2025, науковий керівник – І. Коваленко).

Отже, розбудова адаптивного середовища інформаційно-аналітичного супроводу цифрової трансформації освіти, педагогіки і психології ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського уможливила підвищення рівня якості наукового доробку для забезпечення освітньої галузі у необхідному контенті джерелознавчого та історіографічного змісту, що дає змогу користувачам-дослідникам оперативно отримувати своєчасну аналітичну інформацію.

Бібліографія

1. Адаптивне управління: теорія і практика. URL: <https://amtp.org.ua/> (дата звернення: 05.02.2024).
2. Аналітичний вісник у сфері освіти й науки : довід. бюлетень / наук. ред. М.Л. Ростока; бібліогр. ред. Л.О. Пономаренко; НАПН України, ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського. Вінниця : ТВОРИ, 2023. Вип. 17. 124 с. <https://doi.org/10.33407/lib.NAES.735560>
3. Аналітичний вісник у сфері освіти й науки : довід. бюлетень / наук. ред. М.Л. Ростока; бібліогр. ред. Л.О. Пономаренко; НАПН України, ДНПБ України

ім. В.О. Сухомлинського. Вінниця : ТВОРИ, 2023. Вип. 18. 120 с.
<https://doi.org/10.33407/lib.NAES.737306>

4. Відділ наукового інформаційно-аналітичного супроводу освіти Державної науково-педагогічної бібліотеки України ім. В.О. Сухомлинського. URL: <http://dnpb.gov.ua/ua/structure/viddily/viddil-referatyvnoi-ta-analitychnoi-i//>; <https://lib.iitta.gov.ua/cgi/stats/report/authors/7c2f078add071acf0066cc0354c0587d/> (дата звернення: 05.02.2024).

5. Віртуальний читальний зал освітянина ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського. URL: <https://dnpb.gov.ua/ua/virtualni-chyitalni-zaly/virtualnyy-chyitalnyy-zal-osvityanyna/> (дата звернення: 05.02.2024).

6. Моніторинг ЗМІ. ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського/ URL: <https://dnpb.gov.ua/ua/monitorynh-zmi/> (дата звернення: 05.02.2024).

7. Педагогічна наука України: бібліометричний аудит / НАПН України, ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського; наук. ред. Л.Д. Березівська; кер. наук. дослід. М.Л. Ростока, уклад. Т.В. Симоненко. Київ, 2023. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/738330/> (IV кв. 2023); <https://lib.iitta.gov.ua/736970/> (III кв. 2023); <https://lib.iitta.gov.ua/735829/> (II кв. 2023); <https://lib.iitta.gov.ua/734817/> (I кв. 2023) (дата звернення: 05.02.2024).

8. Ростока М.Л. Інформаційно-аналітичний супровід освіти як сфера наукової діяльності ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського. *Адаптивне управління: теорія і практика. Серія Педагогіка*. 2020. Вип. 8(15). [https://doi.org/10.33296/2707-0255-8\(15\)-05](https://doi.org/10.33296/2707-0255-8(15)-05)

9. Information and Analytical Support for the Digital Transformation of Education and Pedagogy: Domestic and Foreign (2023–2025, ДР № 0123U100476). URL: <https://lib.iitta.gov.ua/cgi/stats/report/themes/0123U100476/> (дата звернення: 05.02.2024).

References

1. Adaptivne upravlinnia: teoriia i praktyka. URL: <https://amtp.org.ua/> (data zvernennia: 05.02.2024). (in Ukraine)

2. Analitychnyi visnyk u sferi osvity y nauky : dovid. biuleten / nauk. red. M.L. Rostoka; bibliohr. red. L.O. Ponomarenko; NAPN Ukrainy, DNPB Ukrainy im. V.O. Sukhomlynskoho. Vinnytsia : TVORY, 2023. Vyp. 17. 124 s. <https://doi.org/10.33407/lib.NAES.735560> (in Ukraine)

3. Analitychnyi visnyk u sferi osvity y nauky : dovid. biuleten / nauk. red. M.L. Rostoka; bibliohr. red. L.O. Ponomarenko; NAPN Ukrainy, DNPB Ukrainy im. V.O. Sukhomlynskoho. Vinnytsia : TVORY, 2023. Vyp. 18. 120 s. <https://doi.org/10.33407/lib.NAES.737306> (in Ukraine)

4. Viddil naukovooho informatsiino-analitychnoho suprovodu osvity Derzhavnoi naukovo-pedahohichnoi biblioteky Ukrainy im. V.O. Sukhomlynskoho. URL: <http://dnpb.gov.ua/ua/structure/viddily/viddil-referatyvnoi-ta-analitychnoi-i//>; <https://lib.iitta.gov.ua/cgi/stats/report/authors/7c2f078add071acf0066cc0354c0587d/>; (data zvernennia: 05.02.2024). (in Ukraine)

5. Virtualnyi chyitalnyi zal osvityanyna DNPB Ukrainy im. V.O. Sukhomlynskoho. URL: <https://dnpb.gov.ua/ua/virtualni-chyitalni-zaly/virtualnyy-chyitalnyy-zal-osvityanyna/> (data zvernennia: 05.02.2024). (in Ukraine)

6. Monitorinh ZMI. DNPB Ukrainy im. V.O. Sukhomlynskoho. URL: <https://dnpb.gov.ua/ua/monitorynh-zmi/> (data zvernennia: 05.02.2024). (in Ukraine)

7. Pedahohichna nauka Ukrainy: bibliometrychnyi audyt / NAPN Ukrainy, DNPB Ukrainy im. V.O. Sukhomlynskoho; nauk. red. L.D. Berezivska; ker. nauk. Doslid. M.L. Rostoka, uklad. T.V. Symonenko. Kyiv, 2023. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/738330/> (IV kv. 2023);

<https://lib.iitta.gov.ua/736970/> (III kv. 2023); <https://lib.iitta.gov.ua/735829/> (II kv. 2023); <https://lib.iitta.gov.ua/734817/> (I kv. 2023) (data zvernennia: 05.02.2024). (in Ukraine)

8. Rostoka M.L. Informatiino-analitychnyi suprovid osvity yak sfera naukovoï diialnosti DNPB Ukrainy im. V.O. Sukhomlynskoho. Adaptivne upravlinnia: teoriia i praktyka. Seriia Pedahohika. 2020. Vyp. 8(15). [https://doi.org/10.33296/2707-0255-8\(15\)-05](https://doi.org/10.33296/2707-0255-8(15)-05) (in Ukraine)

9. Information and Analytical Support for the Digital Transformation of Education and Pedagogy: Domestic and Foreign (2023–2025, ДР № 0123U100476). URL: <https://lib.iitta.gov.ua/cgi/stats/report/themes/0123U100476/> (data zvernennia: 05.02.2024). (in English)